N. 12.

WARSZAWA,

$\frac{12}{24}$ marca 1869 roku.

Wychodzi w każdą Środę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat, 28.

Expedycja i Skład Główny w Księgarni **Gebethnera i Wolffa**, Krakowskie-Przedmieście, 415.

OPŁATA:

Merkury:		rocz.	półr.	kwart.
w Warszawie	rub.	4	2	1
z przesyłką pocztą	„	4,50	2,25	1,12 ½
Ekonomista i Merkury.				
w Warszawie		8	4	2
z przesyłką pocztą		9	4,50	2,25

Cena ogłoszeń za 5 liter 1 kopiejka.
(około 10 kop. za wiersz).

MERKURY,

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Pewne koterje usiłowały w zeszłym tygodniu nastroić giełdy do zupełnego spokoju i zaufania w przyszłość. Usiłowania te były bezskuteczne, bo też i argumenta słabe. Powoływać się dziś na usunięcie jakiéjś pojedyńczéj kwestji, albo tylko na podobieństwo usunięcia, zakrawa na żarty. Stawianie i usuwanie kwestij podrzędnych nikogo już niezajmuje; jestto prosta zabawka, a raczéj złudzenie dyplomacji, które—jak każde złudzenie, musi mieć swój koniec, musi sprowadzić rozczarowanie. A kiedy wszelkie owe sztukaterje zużyją się i upadną, wyjdzie na jaw jedna wielka i prawdziwa kwestja, którą już dzienniki pruskie zaczynają przewidywać, chociaż ją w miarę możności odpychają. Tak *National Zg.* nie wierzy w dojście przymierza francusko-włosko-austriackiego, twierdząc że przymierze takie niezgadza się z interesem Włoch i Austrji,—bo gdy przedmiotem jego byłaby wojna z Prusami, to w razie odniesienia zwycięstwa, Francja byłaby panią położenia, i od jéj woli zależałaby zmiana karty Europy; w przeciwnym razie, gdyby została zwyciężoną, koszta wojenne spadłyby i na jéj sprzymierzeńców.

W artykule tym, organ p. Bismark'a miał zapewne na celu wskazać Niemcom południowym ewentualność, w danym razie, przekształcenia karty Europy, a tém samém potrzebę łącznego z Prusami działania. Znaczące jest wreszcie otwarte wyznanie tego dziennika, że na dobrowolne przyłączenie południowych Niemiec do Związku północnego liczyć nie można, że w obec wyraźnego ich wstrętu do instytucij pruskich, jedno ze trzech Prusom pozostaje: albo zmienić instytucje, wyrzec się swego militaryzmu, albo siłą podbić Południe, albo nakoniec stanowczo przyjąć linję Menu i rozdwojenie Niemiec.

Korespondencje paryskie mówią o wciąż trwających przygotowaniach wojennych, o naradach marszałka Niel'a z cesarzem w przedmiocie oceny osobistości oficerów i rozdania dowództwa; zaznaczają wreszcie wrażenie jakie uczyniła w Izbie mowa Niel'a w obronie budżetu wojny: w odpowiedzi p. Picard'owi objawił on zdziwienie, że tak niewłaściwą obrano chwilę do atakowania nowéj organizacji wojskowéj, kosztownéj bezwątpienia, ale konieczném.... „Francja nieznająca nienawiści, najmniéj znosi zniewagę; byłoby zatém największém nieszczęściem, gdyby została znieważoną nie będąc nieuzbrojoną"....

Finanse gminne Paryża, po ostrych wystąpieniach, łagodnie były w końcu przez Izbę traktowane. Wprawdzie opinja publiczna potępia administrację miejską, ale czas zatrze wrażenie, a p. Hausman w senacie będzie więcéj na swoim gruncie, — mówią nawet że gotuje zemstę ministrom, którzy go w Izbie prawodawczéj odstąpili.

Objawy zastoju handlowego przeważają w bilansie bankowym: w portfelu ubyło 22/m. fr. (495/m.), w funduszu metalicznym przybyło 11/m. (1.145/m.).

Targ pieniężny angielski znacznie się poprawił; po pewném wahaniu, skutkiem pogłosek wojennych z jednéj strony, a z drugiéj silnego wywozu monety i zagrożenia podwyższeniem bankowéj stopy procentu, nastąpiła raptowna zmiana: pogłoski jeżeli nie ucichły, to zpowszedniały, wywóz monety ustał, zapas bankowy zaczął się zwiększać i stopę 3% nadal utrzymano. Stan targu w ogóle polepszył się i konsole z 92⅞ poskoczyły na 93⅛.

Zapowiadają w Londynie nową emisję pożyczki ruskiéj na budowę dróg żelaznych. Pożyczki ruskie tego rodzaju podpisane w ciągu 1½ roku w Anglji oblicza *Times* na 22,⁴/m. f. st. czyli 560/m. fr., a prócz tego zaciągnięte w Holandji i Niemczech — na 12,⁸/m. f. ster. =320/m. fr., t. j. razem około 900/m. fr.

Zniesienie kursu przymusowego we Włoszech musiało natrafić na jakieś niespodziewane trudności, gdyż dotąd minister do tego zapowiedzianego a zbawiennego środka poprawy finansów nie przystępuje.

Giełda warszawska również jak w poprzednim tygodniu mało robiła interesów, grała trochę w pożyczkę premjową, która dosięgła już zdaje się swego zenitu (181) i spadać zaczęła. Kursa wexli zagranicznych i monet coraz powoli się wznoszą.

ZWIĘKSZONY PRZYWÓZ DO ANGLJI

I WPŁYW JEGO NA TARG PIENIĘŻNY.

Wykazy grudniowe biura handlowego (Board of Trade) ogromną cyfrą przywozu tłumaczą podrożenie pieniędzy, a mianowicie podwyższenie stopy procentowéj do 3%. Dlatego to ważne jest oświadczenie p. Bright'a o przyśpieszeniu na przyszłość ogłoszenia tych wykazów, — dziś zaledwie we dwa miesiące publiczności udzielanych.

Zwykle w końcu roku przywóz do Anglji się zwiększa, ale ostatni grudzień dał pod tym względem rezultat nadzwyczajny. Weźmy porównawczo cyfry jesiennego przywozu dwóch lat ostatnich.

	1867	1868
	f. st.	f st.
wrzesień . . .	21.515623	23.386646
październik . .	20.570923	21.492619
listopad . . .	16.748563	20.079214
grudzień . . .	25.844830	32.095937

Powiększenie z listopada na grudzień 1868 r. o 12 miljonów f. ster. czyli o 60% nie mogło pozostać bez wpływu na stosunki pieniężne.

Artykuły w których głównie powiększenie nastąpiło są:

	listopad	grudzień	zwiększenie
	f. st.	f. st.	f. st
Bawełna	3.823000	7.364000	3.541000
Wełna	767000	1.227000	460000
Jedwab'	361000	773000	412000
Len	281000	599000	318000
Konopie	137000	464000	327000
Juta.	101000	460000	359000
Drzewo budulcowe . . .	1.122000	1.858000	736000
Łój	399000	1.057000	658000
Herbata	1.407000	2.622000	1.215000
Cukier	770000	882000	112000
Tytoń	260000	533000	273000
Masło	543000	1.102000	559000
Sér	240000	375000	135000
Wędliny	112000	308000	196000
Oliwa	307000	695000	388000
Makuchy	85000	370000	285000
Pomarańcze, cytryny . .	15000	285000	270000
Skóry	324000	835000	511000
Chmiel.	123000	309000	186000
Razem 19 artykułów .	11.177000	22.118000	10.971000

Co do innych artykułów przywozu, przewyżki w jednych mniéj więcéj równoważą się z uszczupleniem w innych.

Jeżeli w ogóle zwiększenie ruchu handlowego oddziaływa na stan targu pieniężnego, to szczególnie wielkie pod tym względem znaczenie ma przywóz, zwłaszcza dla Anglji, która płaci zwykle gotówką, a daje towary na kredyt. Zwiększony zatém przywóz ściąga gotowiznę z targu londyńskiego.

Grupując artykuły powyższe zwiększonego przywozu, można je podzielić na 3 kategorje:

1. Bawełna przywieziona z Ameryki; 2. Inne towary roślinne pochodzące głównie z krajów podzwrotnikowych; 3. Towary pochodzenia północnego, — głównie z Rosji i Ameryki północnéj. Do téj ostatniéj kategorji, oprócz drzewa i łoju, należą: len, konopie i jedwab', w połowie prawie przywozu grudniowego przypadające na Rosję.

Przywóz do Anglji składa się głównie z przedmiotów roślinnéj natury; roślinność przywiązana jest do pewnych pór roku, i zwykle płody swe oddaje handlowi pod koniec roku; z drugiéj strony, ostatnia grupa towarów, przychodząca z portów baltyckich i północno-amerykańskich, w zimie nieczynnych, naturalnie zwiększa się w grudniu, t. j. przed zamknięciem wspomnianych portów. Obie te przyczyny działają jednocześnie na znakomite zwykle podwyższenie cyfry przywozowéj handlu angielskiego pod koniec roku, ale rezultat ostatniego grudnia przeszedł wszelkie dotąd praktykowane granice.

Świat handlowy angielski szczególniejszą przywiązuje wagę do statystyki, a nadewszystko do statystyki bieżącéj, któréj cyframi może się zawczasu oświecać i kierować; dlatego oświadczenie o rychlejszém ogłaszaniu miesięcznych wykazów ruchu handlowego przyjęte zostało z wielkiém zadowoleniem.

DĄBROWA GÓRNICZA.

W dwóch N-rach Tygodnika Illustrowanego znajdujemy opis zakładów górniczych w Dąbrowie p. Sławińskiego, z którego przytaczamy główniejsze cyfry statystyczne wytworu węgla, cynku i żelaza.

1. W r. 1796 założono piérwszą kopalnię węgla na pokładzie odkrytym przypadkowo przez pasterzy jeszcze w r. 1785. Kopalnia ta, nazwana Reden od imienia pruskiego dyrektora górnictwa hr Reden'a, była czynną do 1865 r., w którym z powodu pożaru zatopioną została, i wydała węgli 11.878566 korcy. (Pokład jéj ma grubości sążni 5, a rosciągłości s. 740).

2. Kopalnia Xawery, tak nazwana od imienia ks. Lubeckiego, dziś najważniejsza, od r. 1825 wyzyskiwana,—do r. 1868 wydała węgli 9.214025 korcy, a według obliczenia z głębszéj odbudowy może jeszcze wydać korcy 25.154000. (Pokład grubości 7 sążni, a rosc. 300 s.).

3. Kopalnia Cieszkowski, powstała w r. 1854 na pokładzie wyśledzonym w r. 1846 przez Cieszkowskiego, naczelnika kopalń. Do roku 1868 wydała ona węgli 3.459385 korcy, a według zamierzenia ma jeszcze wydać 8.340000 korcy. (Pokłady gr. 8 sążni, rosc. 237 s.).

4. Pokłady Łabęcki i Nowa Kopalnia, zaczęto rozrabiać w r. 1865. Do r. 1868 wydały one węgli 679196 korcy, a według obliczeń z piérwszéj wydobyć zamierzono 4.653000 korcy. (Pokłady grub. 5 sąż., rosc. 341 s.).

5. Dla użytku hut dąbrowskich od r. 1864 rospoczęto roboty na pokładach Schuman i Hieronim, chociaż węgiel ich nieszczególny i obfitość nie wielka. Do r. 1868 wydobyto korcy 219.874.

Razem z 5-u kopalń wydobyto 25.451046 korcy.

Przypomnieć tu należy, że Dąbrowa posiada jeszcze pokłady węgla, o których p. Sławiński nie wspomina, a między niemi niektóre już były wyzyskiwane, jak kopalnie Tadeusz i Felix.

Kopalnia Tadeusz odkryta w r. 1792, zawiera 3 pokłady: Tadeusz, Hoim i Andrzéj. Pokłady te są cienkie (od $^1/_4$ do $^3/_4$ sążnia), od kolei żelaznéj odległe; dlatego pomimo najlepszy gatunek węgla, nie są korzystne, i roboty często przerywane, obecnie zaniechane zostały.

Kopalnia Felix otwarta w r. 1814, przez hr. Felixa Łubieńskiego, w 1817 przeszła pod zarząd górnictwa rządowego. Zawiera ona 2 oddziały: zachodni i wschodni. Pokład gruby od 1 do 4 sążni. Kopalnia ta, kilkakrotnie zalewana, łatwo się zapala, i dlatego, jak również z powodu odległości od kolei żelaznéj, pozostaje nieczynną.

Wydobyty z tych dwóch kopalń węgiel można liczyć na 1 miljon korcy,—tak iż cyfra ogólna może być podniesiona do 26$^1/_2$ miljonów korcy.

Pierwsza huta cynkowa w Dąbrowie powstała w r. 1816. do r. 1824 było ich już cztery, a w 1827 sześć. We wszystkich po rok 1868 wytworzono cynku 4.020071 pudów, zużywszy na to 13 miljonów korcy węgla.

Dla wytworu żelaza urządzone przez Bank Polski zakłady —wielkie piece, pudlingarnie, walcownie — w r. 1839 w bieg puszczone zostały. Od owego czasu do r. 1868, wielkie piece wydały żelaza surowego 1.881187 pudów na węglu kamiennym i 110502 p na węglu drzewnym. Zużyto przytém węgla kamiennego korcy 3.373131, a drzewnego 221450.

DŁUGI PAŃSTW EUROPEJSKICH.

Zebrane ze źródeł urzędowych cyfry długów państw europejskich stanowią w ogóle w końcu 1868 roku sumę 66.013.111000 franków, od któréj procenta roczne wynoszą 2.438.963000 fr.

W téj olbrzymiéj cyfrze 66 miljardów franków, pojedyncze kraje figurują jak następuje:

Anglja na	18.665.270000	franków
Francja	12.315.946000	"
Austrja	7.078.028000	"
Rosja.	6.883.280000	"
Włochy	5.288.000000	"
Hiszpanja	4.705.370000	"
Holandja	2,100.387000	"
Prusy	1.526.624000	"
Niemcy	1.384.514000	"
Turcja	1.238 000000	"
Portugalja	1.069.852000	"
Danja	747.737000	"
Belgja	475.486000	"
Grecja	452.672000	"
Szwecja	419.225000	"
Rzym.	336.891000	"
Norwegja	46.230000	"

Nie wchodzą tu ostatnie pożyczki: francuska, pruska i turecka.

Ciekawe jest obliczenie na siłę koni téj masy złota, jakaby reprezentowała ogólną cyfrę długu. I tak, gdy wiadomo że 1000 franków =322$^1/_2$ gramów złota, to przyjmując 50 kilogramów za centnar, a 18 centnarów na siłę jednego konia, znajdujemy że dla pociągnięcia ciężaru 66 miljardów w złocie potrzeba 233523 koni; gdyby zaś transport miał się odbyć za pomocą pary koleją żelazną, to licząc 1800 ctn. na wagon, potrzeba 2335 wagonów, a najmniéj 78 lokomotyw (1 na 30 wagonów). Same roczne procenta w złocie wymagałyby dla przewiezienia 870 koni albo 9 wagonów.

Oto do czego doprowadził zbrojny pokój. Największa wojna mniéj byłaby rujnującą. Mimowolnie przychodzi tu na myśl, że w braku paszy gospodarz rolnik bywa zmuszony zabić swoje bydle robocze. Wielcy gospodarze państwowi czyż nie prowadzą do podobnego stanu?

REFORMA UBESPIECZENIA NA ŻYCIE,

zaproponowana przez znanego statystyka Dra Farr w Londynie.

Ekonomista Austriacki w N. 5 mieści następującą korespondencję z Londynu:

„Ubespieczenie na życie, w Anglji równie jak i w innych krajach, mniéj jest rospowszechnione jakby tego życzyć należało. Przyczyny słabego rozwoju téj instytucji upatrywać można w następujących okolicznościach. Ubespieczający się płacą roczne składki (premje), nie wiedząc wcale co się z ich pieniędzmi dzieje; a skoro nie są w stanie raz uiścić składki, tracą wszystko co do tego czasu złożyli. Wreszcie za nastąpieniem wypadku i zażądaniem wypłaty, zdarza się że kompanja, włożywszy fundusze w jakie przedsiębierstwo, nie jest w stanie wypłacić należności, albo wynajduje rozmaite przeszkody.

Zważywszy te niedokładności dzisiejszéj instytucji ubespieczenia, Dr. Farr przełożył je rządowi angielskiemu, i ten ustanowił rządową instytucję ubespieczenia dla niezamożnych. Ale nie samych tylko niezamożnych obchodzi, co się z ich pieniędzmi robi; każdemu przyjemnie mieć możność kontroli nad obrotem swego funduszu. Dr. Farr ułożył projekt reformy instytucji ubespieczenia w widokach jéj udokładnienia i rospowszechnienia. Praktyczni Anglicy pochwycili myśl zdrową i zaraz ją w czyn wprowadzili. Utworzyła się w Manchester i Londynie kompanja ubespieczeń według planu Dra Farr. Przedmiot ten nietylko obchodzi Anglję, ale przedstawia interes ogólny, dlatego przytaczamy tu główne zasady planu.

Ubespieczony może w każdym czasie, nawet po roku, zaprzestać płacić składkę, i ma prawo do zwrotu około 50% uczynionych wniosków, bądź w gotowiźnie, bądź w nowéj polisie ubespieczenia. Na każdéj polisie wypisana jest jéj wartość, t. j. 50%, za którą ją w każdym czasie spieniężyć można. Funduszu instytucji inaczéj lokować nie wolno jak w papierach publicznych krajowych, a mianowicie w konsolach,—co daje zupełne bespieczeństwo, że w żadnych spekulacjach nie będą stracone. 80% wniesionéj sumy należy trzymać w konsolach, z przeznaczeniem wyłącznem na wypłaty z polis ubespieczenia obowiązujące; pozostałe 20% idą na rezerwę i koszta administracji. ..

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 13 marca	w ciągu tygodnia przybyło	w ciągu tygodnia ubyło	w d. 20 marca
	r	u	b l	i
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Warsz.	2.375.418, 68	281644, 36 1/2	242763, 55	2.414.299. 49
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Łodzi	447 026, 42	25660, 23	23207, 13	449 479, 52
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Włocł.	500.052, 19	36017, 53 1/2	21739, 81	514.329, 91 1/4
1. Skup. Portfel „ zagranicznych	436.175, 23 1/2	21660, 55 1/2	143998, 29	313.837, 50
2. Zaliczenia na papiery publiczne	505.965, .	22969, .	33920, .	495.014, .
3. Pożyczki na zastaw towarów a) wełny.	123.482, 60	133, 47 1/2	14423 47 1/2	109.192, 60
3. Pożyczki na zastaw towarów b) in. tow.	219.649, 71	48680, 63	6280, 63	262.049, 71
3. Pożyczki na zastaw kosztowności	841.085, 60	9567, 47 1/2	17918, 13 1/2	832 704, 94
4. Otwarte kredyta	4.301.309, 12 1/2	934074, 69	918793, 65	4.316.590, 16 1/2 (*)
5. Kasa Monety srebrne	2.591.431, 61 1/2	.	3129, 76 3/4	2.588.301, 84 3/4
5. Kasa „ złote	43.967, 58 1/2	.	.	43.967, 58 1/2
5. Kasa Bilety Banku Polskiego	837.171, .	.	153600, .	683.571, .
5. Kasa „ Kred. Cesarstwa	832 173, .	535917, .	.	1.368.090, .
Łącznie (5)	4.304.743, 20	379187, 23 1/4	.	4.683.930, 43 1/4

(*) *Sprostowanie.* W poprzednim N-rze zamiast 5.301309,12 1/2 powinno być 4.301309,12 1/2.

KURSA GIEŁDY.

w tygodniu 15—20 marca 1869 r.

	Stopa %	RÓWNIA (pari)	Poniedz. 15 marca	Wtorek 16	Środa 17	Czwar. 18	Piątek 19	Sobota 20	Stosunek do równi na 100
			CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU — Ruble						
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Obligi Skarbowe (r. 100. 150 500).	4	100	.	.	.	80,50	80,50	.	80 1/2
Polskie. Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	.	.	.	.	103,50	.	138
Polskie. Cert. ban na obl. cz. *A* (z.300) z k.	5	45	.	.	.	.	51,75	.	115
Polskie. „ „ „	0	30	.	.	.	.	27	.	90
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	5	30	.	.	.	.	34	.	113 1/3
Polskie. Dow. Kom. Cen. Lik. (róż. sumy)	0	100	.	.	.	.	*50	.	*50
Polskie. Listy likw. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	70,02	70	69,82	69,81	69,80	69,79	69 4/5
kupon	.	.	.	.	.	.	.	1,21 1/9	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)	5	100	.	.	.	.	84,50	.	84 1/2
Ruskie. Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	160	163,50	171	177	181	173	173
Ruskie. „ „ z 1866 r.	5	.	.	.	170	175	179,50	170	170
Ruskie. Metaliki (300) lutowe	4	100	100,50	100,50	100,50	.	100,50	.	100 1/2
Ruskie. Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100,50	100,50	100,50	.	100,50	.	100 1/2
Ruskie. Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	89,50	89,50	88,50	88,50	88,75	89	89
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30, 75. 150. 750. 3000	4	100	88,10	87,91	87,40	87,89	87.88	87,87	87 8/9
Polskie. „ „ „ ser. 2	4	100	83,25	82,91	82,82	82,73	82,80	82,79	82 4/5
kupon	.	.	.	.	.	.		0,96 2/3	.
Polskie. Obligi Tow. Kred. Ziemskiego	5,475	100	99,17	99,17	99,17	99,17	99,17	99,17	99 1/6
Polskie. Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	.	65	.	65,50	.	109 1/6
Polskie. „ „ W-B. (100. 150)	4	100	.	.	.	.	.	*69,17	*69 1/6
Polskie. „ „ Teresp. (100)	5	100	98,50	98,50	98,50	98,50	98,50	98,50	98 1/2
Polskie. Obligacje „ „	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Polskie. Akcje „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	89	89	.	89
Rus. Ruskie listy zastawne	5	.	96,50	.	.	.	96,67	.	96 2/3
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	.	.	126	.	100 4/5
Rus. Obligacje „ „	1 1/2	100	.	.	.	.	.	.	.
2. Wexle.									
Berlin.....(Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	109,95	109,95	110,25	110,70	110,85	110,85	119 2/5
Gdańsk..... (100) „	.	92,857	.	109,80	110,10	110,47 1/2	110,55	110,55	119 1/20
Hamburg...(M. B. 300) „	.	140,855	.	*167,10	.	.	.	.	*118 2/3
Londyn..... (Ł. 1) 3 „	.	6,304	.	7 51	.	.	7,55	.	119 3/4
Paryż......(Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	.	.	.	.	*90,90	*120 8/9
Wiedeń.....(Gul. 150) „	.	92,857	.	.	.	.	.	*90,90	*97 8/9
Petersburg..(Rub. 100) 1 „	.	100	99,17	99,33	.	.	99	.	99
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	.	.	.	.	6,10	.	118 4/9
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	.	.	.	.	3,47 1/2	.	115 5/6
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	.	1,12	.	120 3/5
Gulden austrjacki (papierowy)	.	0,62.906	.	.	.	.	0,61 1/2	.	97 4/5

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Londyn.	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Amsterd.	Hamburg.
bankowa:	6%	3	2 1/2	4	4	2 1/2	2 1/2	—
giełdowa:	—	2 (3)	1 1/2	4	2 1/2 (3)	1 3/4 (2)	2 1/2	1 3/4

Wiadomości bieżące.

— **Kongres statystyczny** (7-me posiedzenie), jak wiadomo zbierze się w roku bieżącym w Hadze. Dyrektor biura statystycznego holenderskiego B a u m h a u e r wypracował projekt *programu*, zawierający następujące działy:

1. Metodyka statystyki i praktyczne zastosowanie danych statystycznych;

2. Statystyka prawa i prawodawstwa cywilnego i handlowego;

3. Statystyka finansowa;

4. Statystyka rybołówstwa;

5. Zasady statystyki kolonij europejskich zaoceanowych.

P. Baumhauer usprawiedliwia uogólnienie, wynarodowienie, jak się wyraża, programu. Stopień prawdopodobieństwa, zatém prawdziwa wartość danych statystycznych, wyrażonych w średnich wywodach, zależy od obszerności postrzeżeń co do czasu i przestrzeni. Im więcéj postrzeżeń, tém rezultat pewniejszy. Już w tym jednym argumen ie leży silna pobudka do starannego pielęgnowania i rozwijania organu statystyki międzynarodowéj.

W szczegółach p. B. podnosi kilka punktów programu, stanowiących właściwy przedmiot porównawczéj międzynarodowéj statystyki. Takiemi są kwestje: prawa wexlowego, ubespieczeń, towarzystw i spółek handlowych, frachtu, urządzeń morskich, — kredytu, nabywania własności gruntowéj, jéj podziału, cen i t. d. W statystyce finansowéj p. B. radzi zacząć od gmin, a mianowicie od wielkich miast. Do statystyki rybołówstwa daje bardzo dokładne skazówki, opierając się na istniejących już pod tym względem w Anglji i Holandji, a po części we Francji, urządzeniach i na wydanych już statystycznych materjałach. W Niemczech ta gałęź statystyki dotąd jest całkiem zaniedbaną.

Ostatni punkt programu: Zasady statystyki kolonij, jest nowy i przedstawia wiele trudności, a zarazem interesu, zwłaszcza pod względem jeografji i etnografji.

— **Mapa dróg żelaznych austriackich i węgierskich** — istniejących i przyszłych, wyszła świeżo w Wiedniu i przedstawia kilka linij projektowanych w kierunku ku granicom Królestwa i Cesarstwa, — a mianowicie:

3 linje ku Sandomierzowi i Zawichostowi;

linja ku Tomaszowowi;

„ na Sokal ku Hrubieszowowi;

„ na Brody ku Radziwiłłowowi;

„ ku Wołoczyskom;

„ ku Podhorcom;

„ ku Nowosielicy.

W drukarni Gazety Polskiéj.— Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.—Redaktor, Antoni Nagórny.